

Lavbundsprojekter - forundersøgelse og etablering

Formålet med lavbundsprojekter er at nedbringe udledningen af CO2 og kvælstof fra landbruget til henholdsvis atmosfære og vandmiljøet ved ekstensivering af drift af landbrugsarealer på kulstofrige lavbundsjorder.

Projekterne skal placeres på kulstofrige lavbundslande og som udgangspunkt også i hoved- og delvandoplande med et kvælstofreduktionsbehov eller i tilknytning til et Natura 2000 område.

Lavbundsordningen bliver administreret af Landbrugsstyrelsen. Miljøstyrelsen foretager en vurdering af de miljøfaglige forhold i ansøgningerne. Inden du søger om tilskud til et lavbundsprojekt skal du derfor også orientere dig på Miljøstyrelsens hjemmeside vandprojekter.dk. Her finder du bl.a. metode til kvælstof-, fosfor- og CO2-beregninger, som du skal bruge i forbindelse med ansøgningen:

www.vandprojekter.dk

Du kan læse om status på fremdrift og effekter kan på henholdsvis Landbrugsstyrelsens og Miljøstyrelsens hjemmeside.

[Landbrugsstyrelsens side om udtagning af landbrugsjorder](#)

[Miljøstyrelsens side om status på de kollektive virkemidler](#)

Lavbundsordningen er del af det danske landdistriktsprogram og er medfinansieret af EU.

Det danske landdistriktsprogram

Om tilskuddet

Hvem kan søge?

Tilsagn om tilskud til lavbundsprojekter kan gives til følgende:

- Kommuner
- Naturstyrelsens lokale enheder

Ansøgning om tilskud til lavbundsprojekter indsendes i Tast selv af den projektansvarlige kommune eller en af Naturstyrelsens lokale enheder.

Hvad giver vi tilskud til?

Landbrugsstyrelsen kan inden for den bevillingsmæssige ramme yde tilskud til forundersøgelsesprojekter og etableringsprojekter.

Forundersøgelsesprojekter

Forundersøgelsen bliver gennemført forud for etablering af lavbundsprojektet. Forundersøgelsesprojektet består af en ejendomsmæssig og en teknisk forundersøgelse.

Til den ejendomsmæssige forundersøgelse skal du bruge:

- **Interviewskema(Word)**
- **Oversigt over alle lodsejerne(Excel)**

Forundersøgelsen skal gøre det muligt at vurdere om et lavbundsprojekt kan blive etableret efterfølgende. Dvs. forundersøgelsen skal afdække potentialet for etableringen af et lavbundsprojekt, bl.a. ved at undersøge lodsejertilslutning, effekter og mulige konsekvenser ved etablering af lavbundsprojektet.

Etableringsprojekter

Etableringsprojektet indeholder tre hovedfaser, som er jordfordelingen, detailprojektering af anlægget og selve anlægsarbejdet.

I ansøgningen om etablering af et lavbundsprojekt skal der også afsættes en økonomiske ramme til et eller flere af virkemidlerne til kompensation af de lodsejere, der deltager frivilligt i projektet. Virkemidlerne er: jordfordeling, opkøb af jord og 20-årig fastholdelse af lavbundsprojekter. Der kan i forbindelse med jordfordelingens tilbydes erstatningsjord.

Information om jordfordeling

Tilskudsguide om 20-årig fastholdelse af vådområder

Som projektejer skal du indgå en projektaftale med den enkelte lodsejer, der vælger at beholde sine arealer i projektområdet og som dermed ønsker at blive kompenseret via 20-årig fastholdelse. Projektaftalen med den enkelte lodsejer har til formål at skabe grundlag for at etablere og fastholde lavbundsprojektet. Du skal benytte vores skabelon til projektaftalen.

Skabelon til projektaftale om engangskompensation (Word)

Der skal tinglyses en servitut om lavbundsprojektet på samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet. I servitutterne skal Landbrugsstyrelsen være anført som påtaleberettiget. Du skal til tinglysningen bruge vores deklaration til lavbundsprojekter.

Deklaration til lavbundsprojekter (Word)

Hvor meget kan du få i tilskud?

Landbrugsstyrelsen kan give tilsagn om tilskud til 100 % af de samlede, tilskudsberettigede udgifter til projektet.

Forundersøgelsesprojekter finansieres (100 %) af EU via Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Etableringsprojekter finansieres delvist (75 %) af EU via Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og delvist af nationale midler fra Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri (25 %).

Hvilke forpligtelser og kriterier er der for tilskuddet?

For at modtage et tilsagn om tilskud til et lavbundsprojekt er der en række støtteberettigelseskriterier, der skal være opfyldt. Støtteberettigelseskriterierne skal være opfyldt på tilsagnstidspunktet, men også efterfølgende i løbet af projektperioden. F.eks. skal et lavbundsprojekt medføre, at der sker en ekstensivering af landbrugsdriften med henblik på at reducere mængden af CO₂-ækvivalenter med mindst 10 ton pr. ha pr. år.

I løbet af projektperioden er der forpligtelser, der skal være opfyldt. For lavbundsprojekter skal der f.eks. opnås de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, så projektet er lovligt efter den gældende lovgivning.

Når projektet er afsluttet, er der andre forpligtelser om at holde forskellig typer dokumentation for projektets gennemførelse tilgængelig.

Læs bekendtgørelsen og vejledningen, hvor alle støtteberettigelseskriterier og forpligtelser fremgår.

Forpligtelse til at informere om den offentlige medfinansiering

Hvis de samlede omkostninger i projektet udgør mere end 375.000 kroner, skal du som tilskudsmodtager huske at informere om projektets finansiering og synliggøre tilskuddet ved skiltning.

Krav til information om tilskud - skiltning

Hvad er formålet med ordningen?

Formålet med lavbundsprojekter er at nedbringe udledningen af CO₂ fra landbruget til atmosfæren ved ekstensivering af drift af landbrugsarealer på kulstofrige lavbundsjord.

Projekterne skal som udgangspunkt også placeres i hoved- og delvandoplande med et kvælstofreduktionsbehov, men kvælstofkravet kan fraviges.

Projekterne er samtidig til gavn for naturen, da projekterne skaber flere og bedre sammenhængende naturarealer.

Projekternes gennemførelse er baseret på frivillig medvirken fra lodsejere i projektområdet.

Miljøstyrelsens hjemmeside om lavbundsprojekter

Hvad siger loven?

Lovgrundlaget for lavbundsprojekter kan du finde på EUR-lex (EU's hjemmeside) og www.retsinformation.dk

Danske forskrifter:

Bekendtgørelse nr. 236 af 15. februar 2022 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter

Bekendtgørelse af lov nr. 114 af 6. februar 2020 om landdistriktsfonden

Landbrugsstyrelsen har 15. februar 2022 truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om, at bekendtgørelsen til projektstøtteordningen vådområdeprojekter og lavbundsprojekter ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering.

Du kan læse afgørelsen her

Læs miljørapport og sammenfattende redegørelse for vådområde- og lavbundsordningerne

EU-forskrifter:

Rådsforordning (grundforordning):

- Europa-parlements og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013
- Europa-parlements og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013
- Europa-parlements og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013

Kommissionens forordninger:

- Kommissionens delegerede forordning (EU) 480/2014
- Kommissionens delegerede forordning (EU) 640/2014
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 809/2014
- Kommissionsforordning (EU) 65/2011

Vejledning

Her finder du relevant vejledningsmateriale til lavbundsordningen.

Ordningsvejledning

Vejledning til vådområde- og lavbundsprojekter 2022

IMK & projektgrænsen

Vejledning til indtegning af projektgrænser i IMK

Opmærksomhedspunkter ved fastsættelse af projektafgrænsning

Køreplan til den gode projektgrænse

Guide til import af shapefiler i IMK

Skemaer mv.

Skema til anmodning om Miljøstyrelsens udtalelse om gennemført etableringsprojekt(Word)

Tjekliste til vådområde- og lavbundsprojekter(Word)

Ansøgningsmateriale fra tidligere ansøgningsrunder 2015-2021

Her finder du relevant ordningsmateriale fra tidligere ansøgningsrunder:

2021

Vejledning til vådområde- og lavbundsprojekter 2021

Bekendtgørelse nr. 318 af 1. marts 2021 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter

2020

Vejledning om vådområde- og lavbundsordningerne 2020 (version 2)

Vejledning om vådområde- og lavbundsordningerne 2020 (version 1)

Bekendtgørelse nr. 1523 af 16. december 2019 om tilskud til vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder

2019

Vejledning om vådområde- og lavbundsordningerne 2019

Vejledning til udbetaling af tilskud 2017

Bekendtgørelse nr. 1600 af 14. december 2018 om tilskud til vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder

2018

Vejledning om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter 2018

Bekendtgørelse nr. 1439 af 6. december 2017 om kriterier for vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder

Bekendtgørelse nr. 837 af 22. juni 2018 om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter

2017

Vejledning om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter 2017

Bekendtgørelse nr. 195 af 24. februar 2017 om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter

Bekendtgørelse nr. 215 af 2. marts 2017 om kriterier for vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder

2016

Vejledning om tilskud til naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder 2016.

Vejledning til udbetaling af tilskud 2016.

2015

Vejledning til ansøgning om tilskud til naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder - september 2015 (version 2)

Vejledning om tilskud til naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder - 2015 (version 1)

Præsentation fra informationsmøde

Samlet besvarelse af spørgsmål fra Informationsmøde om vådområde

---

Ansøg om støtte

Du skal søge om tilskud til lavbundsprojekter via Landbrugsstyrelsens Tast Selv.

Tast Selv

Du bør læse vejledning om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter grundigt inden du sender en ansøgning via Tast Selv.

Hvis du ønsker at søge om tilskud til løn til personale, skal du udfylde og vedhæfte nedenstående skema i din ansøgning.

Skema: Aktivitetsbeskrivelse ved projektansættelse (løn til personale) (Word)

Hvis du får en besked i Tast Selv om, at du ikke kan indsende din ansøgning, kan det skyldes, at de vedhæftede filer til ansøgningen er større end, hvad systemet kan acceptere. Det er kun muligt at indsende 10 MB via Tast Selv. Du er derfor velkommen til at sende dine vedhæftede filer på e-mail til **naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk** med en henvisning til journalnummeret på ansøgningen fra Tast Selv. Dette gælder kun for de vedhæftede filer og ikke selve ansøgningskemaet, som skal sendes via Tast Selv.

Du skal logge på Tast Selv med medarbejdersignatur.

Hvordan logger jeg på Tast Selv?

Bestilling af medarbejdersignatur

Ansøg om ændringer

Hvis du ønsker at ændre i projektet, skal du finde din ansøgning i Landbrugsstyrelsens Tast Selv. Her kan du ændre i ansøgningen og indsende ændringerne via Tast Selv.

Tast Selv

Bemærk, at du skal søge om projektændringer 2 måneder inden projektperiodens udløb. Forlængelser af projektperioden skal du søge senest 10 dage inden projektperiodens udløb.

Husk, at en ændring altid skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, før du iværksætter ændringen.

For projekter med tilsagn fra 2015 skal du udfylde og vedhæfte et skema som bilag, der viser typen af projektændring. Dermed bliver det mere tydeligt for Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen hvilke type ændringer du vil foretage. Når du udfylder skemaet bliver sagsbehandlingstiden kortere. Skemaet skal du vedhæfte som bilag på bilagsfanen i ansøgningskemaet.

Skema til ansøgning om ændring af et vådområde- eller lavbundsprojekt (Word)

Overdragelse af tilsagn

Hvis du ønsker at overdrage tilsagnet til en anden tilsagnshaver, skal du også finde din ansøgning i Tast Selv. Her kan du anmode om at overdrage tilsagnet til en anden og indsende denne anmodning i Tast Selv. Du skal huske at udfylde nedenstående skema og vedhæfte det i bilagsfanen i Tast Selv.

Skema til overdragelse af tilsagn (Word)

Ansøg om udbetaling

Når du skal have udbetalt dit tilskud til lavbundsprojektet, skal du bruge udbetalingskemaet i Tast Selv.

Tast Selv

Før du ansøger om slutudbetaling på et etableringsprojekt, skal du anmode om en udtalelse om lavbundsprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektets formål, herunder projektets natur- og miljøfaglige indhold.

Skemaet til anmodning om udtalelse, de relevante bilag og slutredegørelsen sender du som e-mail til **naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk**. Landbrugsstyrelsen oversender herefter anmodningsskema mv. til Miljøstyrelsen, der vurderer det natur- og miljøfaglige indhold.

Skema til anmodning om Miljøstyrelsens udtalelse om gennemført etableringsprojekt (Word)

Ved anmodning om udbetaling til løn til eget personale skal du udfylde nedenstående skemaer, der indsendes sammen med udbetalingsanmodningen:

- **Skema: Aftale om projektansættelse (løn til eget personale) (Word)**
- **Skema til beregning af løn (kommuner) (Excel)**
- **Skema til beregning af løn (Naturstyrelsens lokale enheder) (Excel)**

Du skal være særligt opmærksom på, at du skal opbevare dokumentationsmateriale i 5½ år regnet fra datoen i brevet om slutudbetaling. Det kan være, at der i dit tilsagn (fra 2014, 2015 eller 2016), i vejledningen eller i bekendtgørelsen stod 5 år, men det er 5½ år ifølge gældende EU-regler.

I ordningsvejledningen finder du mere information til brug for anmodning om udbetaling.

ANSØGNINGSRUNDEN ÅBNER

LANDBRUGSSTYRELSEN - SKEMAER OG VEJLEDNING

Vi sørger for at ansøgningskemaer og vejledning til ansøgning om tilskud ligger på Tast Selv-Service.

ANSØGER - ANSØGNING

Du sender din fuldt oplyste ansøgning, indeholdende alle relevante bilag, til Landbrugsstyrelsen senest kl 23:59 på ansøgningsperiodens sidste dag.

LANDBRUGSSTYRELSEN - KVITTERING

Vi kvitterer for modtagelse af ansøgningen og sender den til Naturstyrelsen til en faglig vurdering af projektets indhold.

ANSØGNINGEN BEHANDLES OG AFGØRELSE UDSTEDES

LANDBRUGSSTYRELSEN OG NATURSTYRELSEN - BEHANDLING AF ANSØGNINGEN

Efter indstilling og prioritering fra Naturstyrelsen, træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om et tilsagn, som du bedes læse grundigt eller et afslag, som kan påklages.

ANSØGER - MANGLENDE OPLYSNINGER

Du vil blive bedt om at indsende manglende / supplerende oplysninger i sagen, hvis vi vurderer at der mangler oplysninger før der kan udstedes en afgørelse.

PROJEKTPERIODEN

TILSAGNSHAVER - ÆNDRINGER

Ønsker du at ændre noget i dit projekt, skal du indsende en ændringsanmodning gennem Tast Selv-Service senest to måneder før projektperioden udløber. Ønsker du at forlænge projektperioden skal du indsende en ændringsanmodning gennem Tast Selv-Service senest ti dage inden projektperioden udløber. En ændring skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, før den iværksættes og er tilskudsberettiget.

TILSAGNSHAVER - RATEUDBETALING

Ønsker du at få udbetalt tilskud i to rater, skal den første rate udgøre mindst 20 af tilsagnsbeløbet.

TILSAGNSHAVER - TILSKUDSBERETTIGEDE UDGIFFER

Alt arbejde skal være gennemført i projektperioden og alle regninger skal betales af dig inden du søger om udbetaling.

SLUTUDBETALING AF TILSKUD

TILSAGNSHAVER - SLUTUDBETALING

Fuldt oplyst anmodning om slutudbetaling skal sendes til os, senest tre måneder efter projektperiodens udløb. Husk at udfylde alle felter i udbetalingsanmodningsskemaet og medsende projektrapport, alle regninger, dokumentation for at alt er betalt og andet

vigtigt for sagen.

LANDBRUGSSTYRELSEN -
UDBETALING

Din anmodning om udbetaling behandles hurtigst muligt.

TILSAGNSHAVER - MANGLENDE
OPLYSNINGER

Mangler vi oplysninger eller dokumenter for at kunne udbetale tilskudet, vil du blive bedt om at indsende det der mangler, for at tilskuddet kan udbetales.

OPRETHOLDELSSES-
PERIODEN

TILSAGNSHAVER - HOLDE
DOKUMENTER

Du skal opbevare kopi af ansøgningsmateriale og originale bilag såsom tilsagn, eventuelle ændringer, udbetalingsmateriale, udgiftsbilag vedrørende de tilskudsberettigede udgifter og alle tilbud, herunder også tilbud, der ikke blev benyttet. Materialet skal holdes tilgængeligt i mindst fem år, regnet fra datoen for afsluttende udbetaling af tilskud.

TILSAGNSHAVER - OPRETHOLDELSE AF PROJEKTET

Projektet skal opretholdes i mindst fem år fra slut udbetalingsdatoen.

KONTROL

LANDBRUGSSTYRELSEN - KONTROL

I projektføreløbet, det vil sige både før og efter slutudbetalingen, kan der blive udført kontrol på stedet og / eller bilagskontrol af samtlige bilag.

TILSAGNSHAVER - KONTROL

I tilfælde af kontrol, skal kontrolløren have adgang til projektarealet og samtlige af tilsagnets bilag. Du skal være behjælpelig ved kontrollen.

Hvor kan jeg læse mere om engangskompensation?

Du kan læse mere om engangskompensation på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Information om engangskompensation

Nyhed fra 9. marts 2022 om engangskompensation

Kontakt

Landbrugsstyrelsen

Tilskud & Sagsbehandling

Projektilskud

Tlf.: 33 95 80 00

E-mail: projektilskud@lbst.dk

Læs mere om enheden Projektilskud

Fakta om tilskuddet

Lukket for nye ansøgninger

4. marts 2022 til 10. maj 2022
Ansøgningsrunde 1

10. juni 2022 til 30. august 2022
Ansøgningsrunde 2

3 måneder
Anslået sagsbehandling

EU-tilskud

Download PDF

Download denne tilskudsside som PDF

Download PDF

Status

Landbrugsstyrelsen får ny hjemmeside. Der udarbejdes i den forbindelse en ny og forbedret status på sagsbehandlingstider.

Sagsbehandlingsstatus på de enkelte ordninger opdateres derfor ikke før den nye hjemmeside er i brug. Prioriteringen er på afvikling af de ældste sager først.

Opdateret: 01/05/2024